

MODELUL COMUNITĂȚII APOSTOLICE

ÎN SUMARELE NARATIVE DIN FAPTELE APOSTOLILOR 1 - 5

Pr. Conf. Dr. Constantin PREDA,
Facultatea de Teologie Ortodoxă din București

Modelul comunității apostolice a reprezentat dintotdeauna un model demn de urmat nu numai de către monahi, ci și de către toți creștinii. M-am hotărât să mă opresc asupra dezvoltării acestui subiect în momentul în care cartea „Faptele Apostolilor” a început să reprezinte pentru mine nu numai cartea propovăduirii Cuvântului lui Dumnezeu prin Sfinții Săi Apostoli ci, mai ales, cartea prin care ni se arată efectiv legătura minunată care se poate crea între Dumnezeu și om prin credință.

Fiecare dintre cele douăzeci și opt de capitole ale cărții scrise de Sfântul Apostol și Evanghelist Luca sunt tot atâtea dovezi de mărturisire a credinței în Iisus Hristos: de la „Cuvântul începător și Înălțarea lui Iisus la cer” din primul capitol și până la ultimul, în care Pavel vindecă pe bolnavi, cartea „Faptele Apostolilor” ne propune adevărate modele de urmat de către toți credincioșii. Între toate cărțile Noului Testament, cartea „Faptele Apostolilor” reprezintă – cred – quintesența credinței în Iisus Hristos. Nu întâmplător este ea așezată în Noul Testament după cele patru Evanghelii – ca un rezumat al acestora - și înaintea Epistolelor Sfântului Apostol Pavel – ca o pregătire pentru receptarea acestora.

În ce constau, în realitate, „Faptele Apostolilor” și ce semnificație au ele pentru creștini? În primul rând, ele reprezintă acele *fapte de credință (practica apostolică; cf. titlul în greacă: *praxis ton apostolon*)* pe care Sfinții Apostoli le-au mărturisit prin propovăduirea Evangheliei lui Iisus Hristos, acestea însemnând, de fapt, împletirea credinței cu faptele – așa după cum spunea și Sf. Apostol Iacob în Epistola sa Sobornicească (Iacov 2,20): „Vrei însă să înțelegi, omule nesocotit, că credința fără de fapte moartă este?” Așadar, „Faptele Sfinților Apostoli” nu sunt altceva decât mărturisiri sau manifestări ale modului în care aceștia au înțeles să pună în practica vieții de zi cu zi învățăturile Evangheliei lui Iisus Hristos; sau chiar mai mult decât atât, să fie ei înșiși modele de urmat pentru toți creștinii.

După Pogorârea Duhului Sfânt creștinii au devenit treptat conștienți că ei constituie o realitate unică, întemeiată pe credința în învierea Mântuitorului Hristos, trăind idealul comuniunii fraterne: „inima și sufletul mulțimii celor ce au crezut era una” (cf. FA 4, 32). Comportamentul credincioșilor care își vindeau propriile averi dând câștigurile apostolilor pentru ca să fie puse la un loc și folosite în interesul celor care aveau mai multă nevoie este în perfectă concordanță cu învățătura evanghelică a Mântuitorului.

În trei locuri din primele cinci capitole ale Faptelor Apostolilor, Sfântul Luca întrerupe seria aoristelor (timpul narațiunii) și introduce imperfectul (timpul descrierii), creionând astfel *trei tablouri ale vieții comunitare creștine* (2, 42 - 47; 4, 32 - 35; 5, 12 - 16). Sunt trei pasaje care trebuiesc citite și înțelese împreună. Izolarea și clasificarea unităților individuale, autonome, în funcție de formele literare ale acestora, au dus la recunoașterea unui *gen literar cunoscut sub denumirea de sumar*. În structura narativă a celui de al doilea volum al operei lucane aceste pasaje au fost numite de cercetători *sumare narrative*. *Un sumar poate fi definit atunci ca o expresie narativă concisă și relativ independentă care descrie o situ ație sau o întâmplare care se prelungește ca un eveniment repetitiv și indefinit ca perioadă de timp*. Scopul samarelor este dublu: pe de o parte, ele oferă cititorului o perspectivă de fond dezvăluindu-i înțelesul profund al unor evenimente particulare (cum trăia comunitatea creștină sau cum ar trebui să trăiască); iar pe de altă parte, ele îndeplinesc rolul de a crea punți de legătură între unitățile narrative autonome.

Primul sumar (FA 2, 42 - 47), are ca temă **viața internă a comunității creștine din Ierusalim**. Aceasta era caracterizată de patru fundamente (*notae ecclesiae*), potrivit ordinii indicate de v. 42: *stăruiau în învățătura apostolilor și în părtășie, în frângerea pâinii și în rugăciuni*. Însă din punct de vedere literar, spre exemplu, acest sumar unește istorisirea Pogorârii Duhului Sfânt (cf. FA 2, 1 - 41) cu activitatea Sfinților Petru și Ioan la Ierusalim (cf. FA 3, 1 - 4, 31). **Cel de al doilea sumar** (FA 4, 32 - 35) subliniază **comuniunea bunurilor** practică de creștini; introducând istorisirea următoare despre generozitatea lui Barnaba (4, 36) și înșelăciunea lui Anania și Safira (5, 1 - 11). **Cel de al treilea mare sumar** (FA 5, 12 - 16), se desprinde de primele două și nu subliniază atât aspectul fraternității (decât în mod indirect), punând accentul pe **prezența și lucrarea**

terapeutică a apostolilor: astfel el pregătește istorisirea arestării lor și a ducerii lor înaintea Sinedriului (5, 17 - 41). Minunile săvârșite de apostoli, simpatia poporului și continua creștere a comunității constituie trei aspecte importante pe care Sfântul Luca le subliniază în mod deosebit.

Părinții și scriitorii bisericești din vechime care au făcut comentarii la cartea Faptele Apostolilor sau au citat-o, au folosit adesea comunitatea primară descrisă de Sfântul Luca ca pe ***un model sau ideal de viață al celor botezați.***